

"Eğer zaruriyat-ı diniyede doğrudan doğruya Kur'ân gösterilseydi, zihin tabîi olarak müşevvik-i imtisal ve mûkız-ı vicdan ve lâzım-ı zâtî olan kudsiyete intikal ederdi. Ve bu suretle kalbe meleke-i hassasiyet gelerek, imanın ihtaratına karşı asamm" İzah?

"Eğer zaruriyat-ı diniyede doğrudan doğruya Kur'ân gösterilseydi, zihin tabîi olarak müşevvik-i imtisal ve mûkız-ı vicdan ve lâzım-ı zâtî olan kudsiyete intikal ederdi. Ve bu suretle kalbe meleke-i hassasiyet gelerek, imanın ihtaratına karşı asamm kalmazdı."(1)

İnsanlara dinin temel ilke ve vazifeleri telkin edilirken, yorum ve tefsir ile değil de direkt olarak Kur'an ayetleri ile veya **"Allah'ın ve ayetlerin emrettiği budur."** şeklinde yapılırsa idi, bunun vicdanlarda ve ruhlardaki etkisi daha kuvvetli, daha belirleyici olurdu. Çünkü bir insanın **"namaz kıl"** demesi ile Allah'ın **"namaz kıl"** demesi arasında çok azim bir fark bulunuyor. Allah'ın emrinde ve kelamında insanların kalp ve vicdanını titretecek bir etki ve kutsiyet bulunuyor. Bu etki ve kutsiyet beşer kelamında bulunmuyor.

Sivil bir insan, bir bölük askere komut verdiğiğinde, tek bir asker harekete geçmez; ama bir çavuş o komutu verse, hepsi harekete geçer. **İşte ifade gücünün yanında, bir de rütbe ve kutsiyet lazımdır.** Kur'an'da hem kutsiyet hem de ifade gücü zirvede olmasından dolayı, bütün nasihatlerin fevkinde ve üstündedir. Bu da insanların, dinin emirlerine itaat ettirilmesinde çok keskin ve etkili bir yoldur.

İnsanın kalbi ifadedeki mantıktan çok, ifadedeki kutsiyet ile harekete geçiyor. Kur'an her cihetle mucize olduğu için, insanları itaat ettirecek en etkili retoriğe / belagete sahiptir.

(1) bk. [Sünuhat, Kur'an'ın Hakimiyyet-i Mutlakası.](#)